

»Han sely, vor Herre Jesus Kristus og Gud, vor Fader ... styrke jer i al god gerning og tale!« (2. Tess. 2,16-17)

Lydigheden

Gennem hele Bibelen går lydighed imod Gud som den røde tråd og det altafgørende. Anderledes kan det ikke være. Ingen, der frygter Gud, tager overlegent på spørgsmålet om lydighed.

Afguderne kræver også lydighed, og mange afgudsdyrkere har bragt deres guder de forfærdeligste ofre for at vise dem lydighed. Vor tid har tilstrækkeligt med eksempler herpå. Lydighed og fanatisme er nært beslægtede i alle religioner. Når kristendommen gøres til en religion, viser dette slægtskab sig også her.

Religion

Enhver religion er kendetegnet af, at mennesket vil vinde sin guds behag. Mennesket vil gøre sig fortjent dertil på den ene eller anden måde. I de lovprægede religioner gælder det om at bede til bestemte tider, overholde bestemte dage, faste til fastsat tid, m.v. I de mystiske religioner gælder det om at fordybe sig i det gudommelige på bekostning af alt andet. Og når kristendommen bliver en religion, gælder det om at gøre det »rigtige« for enhver pris.

Det religiøse er dybt forankret i den menneskelige natur efter syndefaldet. Vi vil vinde paradiset tilbage ved at gøre os fortjente dertil.

Men intet religiøst menneske er sig bevidst, at han med al sin lovoverholdelse, alle sine ofre, alle sine bestræbelser på kun at gøre det rigtige, ikke blot forbliver en synder, men også forbliver under Guds vrede og dermed under forbandelse.

Ethvert initiativ, der udgår fra det religiøse menneske, er ikke af Gud og derfor ikke Ham velbehageligt. Initiativet kan se nok så ædelt, idealistisk og helhjertet ud, det ændrer ikke på, at det er født af kødet og derfor kød.

Religion er nedefra, evangeliet er ovenfra. Det er imidlertid så stor en hemmelighed, at de fleste tager religionen med over i evangeliet og aldrig slipper den helt.

Guds lov

Ved Sinaj bjerg gav Gud Israels folk sin lov. På to stentavler indristede Han de ti bud. Derudover gav Han folket mangfoldige andre love, i følge nogle skriftkloges optælling på Paulus' tid 248 påbud og 365 forbud.

For ethvert religiøst menneske er det indlysende, at han vinder Guds behag og bliver retfærdig, når han gør alt, hvad Gud befaler, og afholder sig fra alt, hvad Gud

forbyder. Det er tillige indlysende, at enhver, der virkelig vil holde loven og derfor anstrænger sig af al sin magt, også kan gøre det.

Saul fra Tarsus var en helhjertet israelitisk mand, der satte alt ind på at holde Guds lov og lykkedes dermed, så han havde en fuldgod samvittighed. Er det ikke Guds bekræftelse på, at Saul stod retfærdig for Ham?

Kan noget menneske nå noget højere end Saul fra Tarsus, der var udadledig efter, hvad man kan læse i Guds lov?

Saul havde imidlertid forstået Guds lov på sin egen måde, d.v.s. efter sine egne tanker – men de var nedefra – Guds tanker med sin lov var ovenfra – de var skjult for Saul fra Tarsus.

Guds tanker med loven

Loven kom efter udfrielsen fra Ægypten. Allerede den kendsgerning indeholder en klar antydning af, at Guds frelse beror helt og holdent på Hans vilje til at frelse. Israels folk blev ikke frelst og ført ud af trældommen, fordi det havde fortjent det, og slet ikke, fordi de burde kunne gøre sig fri af Faraos vældige magt, men udelukkende, fordi Gud både ville og kunne frelse. Det skete ved Hans vældige magts indgriben og var et under over alle tænkelige undere.

Loven kom *længe efter*, at Gud havde givet Abraham sit løfte om, at i ham og hans afkom skulle alle jordens slægter velsignes. Løftet blev givet før loven og uafhængig af den. Det blev givet Abraham, der *troede Gud og dermed blev retfærdiggjort*.

Hvad skulle da loven, når Guds frelse helt beror på Hans vilje (som med Israel) og blev tilsagt Abraham, fordi han troede, hvad Gud lovede ham? Den blev føjet til *for overtrædelseernes skyld* (Gal. 3,19). Skønt der var synd før loven, var synden ikke forstået som overtrædelse, thi der var ingen klare påbud og forbud, man kunne overtræde. Synden fik så en anledning ved Guds bud, og det blev åbenbart, hvor overvældende syndig den er, thi Guds lov er hellig, god og fuldkommen, men al denne hellighed, godhed og fuldkommenhed afslørede synden i al dens syndighed som begær og konkrete *overtrædelser*.

Var det også tilfældet med Saul fra Tarsus? Ja, men det var skjult for ham og hans ligesindede, indtil Gud lod sit lys omstråle ham, og han faldt til jorden. Synden har den egenskab, at den kan fremtræde i helhjertethedens og udadledighedens

skikkelse. Om ikke Gud i sin nåde havde overbevist Saul om, at syndens inderste væsen er, at han *ikke troede på Guds Søn*, vor Herre Jesus (Johs. 16,9), havde han aldrig forstået det.

Et af lovens ti bud er dette: »Du må ikke slå ihjel!« Det bud havde han i sin religiøse nidkærhed for Gud overtrådt på det groveste og grusomste – og det med fuldgod samvittighed! Han bifaldt, at Stefanus blev myrdet. Så blind og døv, så inhuman og følelseskold kan det helhjertede, viljestærke, religiøse menneske blive, uden at hans samvittighed reagerer. Den udadledige, lovlydige Saul var *død* (stendød!) i overtrædelse og synd.

Evangeliet

Evangeliet er ikke en fjende af lydighed, men en fjende af den naturlige opfattelse af, hvad lydighed er.

Vore tanker om lydighed er ikke Guds tanker derom. Hans tanker er uendeligt højere end vore.

Den lydighed, Gud kendes ved, er fuldkommen, som Han selv er fuldkommen.

Betragter vi vor Herres Jesu Kristi lydighed, da ser vi, at han ikke først skal tænke sig om, hvordan han nu handler »rigtigt« i det konkrete tilfælde. Han behøver ikke at overveje, hvorledes Guds bud nu skal forstås i den givne situation. Hans lydighed er altså ikke, hvad man kalder kasuistisk.

Det er, fordi hans lydighed er hans kærlighed. Den er fuldkommen fri fra ethvert konkret påbud eller forbud, fordi den opfylder alt, hvad Guds lov kræver. Den omfatter enhver tænkelig situation og behersker den.

Det er ikke ensbetydende med, at alt var let og ubesværet for vor Frelser. Tænk blot på Getsemane! Han lærte lydighed gennem sine lidelser for vor skyld.

En sådan lydighed har verden aldrig mødt hverken før eller siden. Han var lydig indtil døden på et kors.

Den lydighed, Saul fra Tarsus kunne fremvise, tåler ingen sammenligning med Jesu lydighed. Den falder helt igennem og afsløres som synd, ikke andet end synd. Her er ikke tale om en delvis lydighed, thi Sauls lydighed var frugten af et ondt træ, der ikke kan bære god frugt, hverken helt eller delvist. Der er heller ikke tale om et ærligt forsøg på at være Guds lov lydig, thi Saul var helt i løgnens verden, hvor der kun er plads til en indbildt ærlighed.

Sauls lydighed var kasuistisk. Han læ-

ste i Guds lov, at enhver Gudsbespotter skal stenes, og da Stefanus netop i hans øjne var en Gudsbespotter, så af sted med ham til stening, og da enhver, der tilbad Jesus, også var en Gudsbespotter, så af sted med dem til samme skæbne. Hans lydighed bragte ham så vidt, at han stillede sig i Guds sted og optrådte som dommer, skønt dommen tilhører Gud alene. Loven, der forbyder Gudsbespottelse, gjorde ham, der holdt loven og afskyede Gudsbespottelse, til en spotter.

Hvor Guds kærlighed ikke hersker, findes der ingen lydighed. Men hvor 1. Kor. 13 råder, er lydigheden virksom uden betænkelighed, om det nu også er rigtigt, hvad den gør, fordi den elsker sin næste som sig selv.

Saul fra Tarsus var overbevist om, at der var nogle ting og spiser, der var urene, og at han naturligvis måtte afsky alt sådant. Omvendt var der visse dage, der var mere hellige end andre. Han kendte lovens forskrifter og fulgte dem omhyggeligt.

Urenheden lå altså uden for ham selv. Han bevarede sig ren ved at holde sig væk fra alt urent, så han hverken rørte ved det, spiste det eller havde med det at gøre.

Han var ganske uvidende om, at urenheten findes et helt andet sted, nemlig i hans eget hjerte. Det lykkedes ham at bevare sig fra al den urenhed, han mente at se i det udvortes, men sit hjertes urenhed forblev han en træl under. At kunne give sit bifald til mordet på Stefanus afslører, at ondskaben og hadet var hans herre.

1. Kor. 13 havde ingen plads i Saul fra Tarsus, den lovlydige, den nidkære, den »helhjertede«.

Vor Herre Jesus og hans disciple tvættede ikke nødvendigvis deres hænder før hvert måltid, men de gjorde det formentlig, når hænderne var snavsede.

De afholdt sig ikke fra at spise sammen med toldere og syndere, og da farisæerne engang kom slæbende med en kvinde, der var grebet i hor på fersk gerning, og ville stene hende, viste forskellen imellem hans og Sauls lydighed sig tydeligt. Saul fra Tarsus ville have bifaldet hendes stening som den lovlydige farisæer han var, Jesus derimod sagde: »Den af jer, der er syndfri, lad ham kaste den første sten« – og da de listede bort, de ældste først, og han var alene med kvinden, sagde han: »Jeg fordømmer dig ikke!« Således var hans lydighed.

Han foretrak at være sammen med syndere og toldere og viste til sidst med sine forfærdelige ord i Matt. 23, at de lovlydige og skriftkloge var hans værste fjender.

Forskellen mellem lovisk og sand ly-

dighed er ikke en relativ forskel, men snarere en forskel som mellem død og liv.

Guds evangelium

Evangeliet er Guds dom over enhver af os, skulle der endog findes så helhjertet, lovlydig og nidkær en mand iblandt os som Saul fra Tarsus. Guds dom dømmer ikke lidt hist og lidt der, men er en dødsdom over enhver af os – altså en katastrofe, som *Karl Barth* siger. Og her står vi ved en af vor tids svagheder.

Alt for mange listes eller lokkes ind i troen på Jesus med gyldne løfter. De tager derfor deres mange gode tanker og ideer med sig over i menighedslivet. De forstår ikke, at alt sådant er under Guds dom – og det er også svært for det velvillige, gode menneske at forstå. Hvem af os fatter til fulde, at alle de initiativer, der udgår fra os, ikke består for Gud. Alt, hvad der er født af kødet, forbliver kød, hvor velment, ivrigt, helhjertet og offervilligt det end tager sig ud. Vor Herre Jesus kunne slet intet gøre af sig selv – men det kan vi rigtigt nok! – og det uden at bæve!

Endnu mere ufatteligt er det, at den aktivitet, som udspringer af vort initiativ, tiltrækker større opmærksomhed og tilsyneladende udretter mere end Helligåndens ord og virke.

Men følger vi Herren og hans tjener, apostelen Paulus, kan det være, vi så småt begynder at fatte det.

Gud holder i sin store barmhjertighed ud med os alle og lader os før eller senere erfare, at hans dom rammer alt kød i hans menighed. Jo før vi føres til vort nulpunkt, des bedre.

Vort nulpunkt er vort sammenbrud. Og vort sammenbrud er forudsætningen for hans nådes herredømme i eet og alt.

Guds dom er absolut og omfatter alt, hvad vi er og kan i og af os selv. Guds nåde er lige så absolut. Den udsletter i Jesu blod hele vor fortid og oprejser os fra vort sammenbrud under Guds dødsdom til et nyt liv ovenfra, hvor det gamle med alle vore egne tanker og ideer er forbi – noget nyt, d.v.s. noget helt nyt, er blevet til – det er født af Gud – ja, det er af Gud – det er ovenfra.

»Det er ikke mere mig, der lever, men Kristus lever i mig, og mit liv her på jorden lever jeg i (og af) troen på Guds søn, der elskede mig og gav sig selv hen for mig. Jeg ophæver ikke Guds nåde...« (Gal. 2,20).

Korsets ord

Det er ikke fra loven, Guds dom i hele dens magt rammer os. Saul fra Tarsus blev ikke dømt af loven. Retskafne men-

nesker føler sig ikke dømt af nogen tilintetgørende dom.

Det er fra Kristi kors, Guds mægtige og mærkelige dom udgår. Intet dømmer os så gennemgribende som den kærlighed, der udgår fra vor mishandlede Frelser på Golgatas kors. Vel kan Guds lov dømme vore overtrædelser, men den kan ikke dømme, at vi stolede mere på os selv end på vor Herre Jesus.

En mand som apostelen Johannes har næppe kendt til overtrædelser og synder. Men Kristi kærlighed overvældede ham, så også han erfarede sit sammenbrud under så guddommelig en renhed og blev oprejst til et nyt liv, hvis grundvidnesbyrd var dette: »Vi elsker, fordi Han elskede os først.«

Vandrer vi i lyset fra Kristi kors, da forbliver vi i Ham, og da forbliver vi i den fornyelse, der fornyer det nye liv hele livet igennem. Dette nye liv ovenfra er den lydighed, Gud kendes ved, thi den er af Ham, ved Ham og til Ham. Dens kraft er Guds kærlighed.

Som da vor Frelser vandrede hernede, er denne lydighed ikke underlagt regler om, hvad der er rigtigt, thi kærligheden er hele lovens opfyldelse. Derfor kan den frie kærlighedslydighed i bestemte tilfælde gøre, hvad man ellers ikke gør, f.eks. på apostelens tid gå hen i et afgudshus og spise kød, ofret til afguderne – og dette med god samvittighed, thi der er iblandt afgudsdyrkerne nogle, han kan vinde for Gud – i dag kan den lydige gå til en ugudeligt sammenkomst af verdslige mennesker, fordi der er en stakkels synder iblandt dem, som han kan vinde for Herren.

Det betyder ikke, at alt er let. Den sande kærlighed lader sig ikke uden videre sammenstille med den naturlige kærlighed. Jesu ord om at følge Ham, også om det koster venskabet med ens kære, er ikke lette at følge, end ikke for den kærlighedslydighed, der er ovenfra. Men med blikket rettet imod vor lidende Frelser på det grusomme kors får vi nåde til det – og til at gøre det i den smertefyldte kærlighed til dem, hvormed vi (underligt nok for kød og blod) tjener dem bedst og elsker dem renest.

Lydigheden, Guds krav til enhver, er Hans ufattelige gave til enhver, der er brudt sammen under sin ulydighed og giver Gud ret.

Den er ikke et tillæg til den lydighed, vi selv kunne præstere, men helt ny og forunderlig ganske som evangeliet, det hemmelighedsfyldte, er helt nyt og forunderligt, jo mere Guds hellige Ånd åbenbarer det for os.